

Anna-Maja Henriksson r ym.

Lakialoite laiksi rikoslain 6 luvun 5 §:n muuttamisesta

Eduskunnalle

ALOITTEEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Lakialoitteen tarkoituksena on sukupuolen lisääminen rikoslain rangaistuksen koventamisperusteisiin.

PERUSTELUT

Digitalisaatio on osa globaalia kehitystä, joka on erityisen tuntuva Pohjoismaissa. Pohjoismaalaisista 90 prosenttia käyttää internetiä, ja käyttö vain kasvaa. Tällainen kehitys tuo mukanaan monia mahdollisuuksia mutta myös haasteita: toisaalta vihan ja uhkausten esittämisen estäminen verkossa ja toisaalta sananvapauden turvaaminen. Ennen kaikkea ongelmallista on lainsäädännön jälkeenjääneisyys. Siinä, missä digitalisaatiokehitys on mennyt menojaan, lainsäädäntö ei ole pysynyt mukana vauhdissa.

Tutkimukset ovat osoittaneet, että miehillä on parempi oikeussuoja internetissä tapahtuvien loukkausten osalta. Edelleen on todettu, että seksuaalisen väkivallan uhalle ja yksityisyyttä loukkaavien kuvien levittämislle — jotka kohdistuvat lähes yksinomaan naisiin — altistuvien henkilöiden oikeussuoja on lisäksi heikompi. Tämä ilmenee mm. Pohjoismaiden ministerineuvoston tilaamasta ja Pohjoismaisen tasa-arvotiedon keskuksen julkaisemasta selvityksestä, joka koskee oikeudellista sääntelyä Pohjolassa tasa-arvonäkökulmasta tarkasteltuna ja jonka on laatinut Göteborgin yliopiston rikosoikeuden lehtori Moa Bladini.

On varsin outoa, että itsensä tasa-arvokehityksessä mieluusti edistykselliseksi profiloivassa maassa naisten oikeussuoja verkossa esiintyvää vihaa ja uhkauksia vastaan on huonompi. Yksi Pohjoismaiden ministerineuvoston tilaaman selvityksen konkreettisista johtopäätöksistä on, että verkkovihaan kohteeksi sukupuolensa vuoksi joutuvalla ei ole samaa oikeussuojaa kuin sen kohteeksi ihonvärin, etnisyyden, rodun, uskonnon ja seksuaalisen suuntautumisen vuoksi joutuvalla. Nykyisellään rotu, ihonväri, syntyperä, kansallisuus tai etninen alkuperä, uskonto tai vakaumus, seksuaalinen suuntautuminen tai vammaisuus luetellaan rangaistuksen koventamisperusteiksi lainsäädännössä.

Viharikokset sellaisinaan eivät ole kriminalisoituja Suomen rikoslaissa, vaan asianomainen tuomitaan rikoksesta, kuten esim. pahoinpitely, kunnianloukkaus tai kiihottaminen kansanryhmää vastaan. Sen sijaan viha tekee rikoksesta törkeämmän. Tämän vuoksi katsomme, että Suomessa

Lakialoite LA 7/2018 vp

vihaa voitaisiin torjua tasa-arvoisemmalla tavalla, minkä vuoksi sukupuoli tulee lisätä koventamisperusteeksi lainsäädäntöön.

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

että eduskunta hyväksyy seuraavan lakiehdotuksen:

Laki

rikoslain 6 luvun 5 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan rikoslain (39/1889) 6 luvun 5 §:n 1 momentti, sellaisena kuin se on laissa 564/2015, seuraavasti:

6 luku

Rangaistuksen määräämisestä

5 §

Koventamisperusteet

Rangaistuksen koventamisperusteita ovat:

- 1) rikollisen toiminnan suunnitelmallisuus;
 - 2) rikoksen tekeminen osana järjestäytyneen rikollisryhmän toimintaa;
 - 3) rikoksen tekeminen palkkiota vastaan;
 - 4) rikoksen tekeminen rotuun, ihonväriin, syntyperään, kansalliseen tai etniseen alkuperään, uskontoon tai vakaumukseen, seksuaaliseen suuntautumiseen, vammaisuuteen tai sukupuoleen perustuvasta vaikuttimesta taikka niihin rinnastettavasta muusta vaikuttimesta; ja
 - 5) tekijän aikaisempi rikollisuus, jos sen ja uuden rikoksen suhde rikosten samankaltaisuuden johdosta tai muuten osoittaa tekijässä ilmeistä piittaamattomuutta lain kielloista ja käskyistä.
-

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä _____ kuuta 20____.

Lakialoite LA 7/2018 vp

Helsingissä 1.3.2018

Anna-Maja Henriksson r

Mats Löfström r

Mikaela Nylander r

Stefan Wallin r

Anders Adlercreutz r

Veronica Rehn-Kivi r

Eva Biaudet r

Thomas Blomqvist r